

ת"פ 6105/07 - חדשות ערוץ 10 - מר אלי לוי, חדשות ערוץ 2 - מר פוראת נסאר, ידיעות אינטרנט (YNET), - מר גנאיים שעלאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 6105-07 מדינת ישראל נ' מלחם

בפני כב' השופט יחיאל ליפשיץ
המבקשים 1. חדשות ערוץ 10 - מר אלי לוי 2. חדשות ערוץ 2 - מר פוראת נסאר 3.
ידיעות אינטרנט (YNET) - מר גנאיים שעלאן
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

1. לפניי בקשה להתיר פרסום תיעוד חזותי וקולי של חקירות נשאת מלחם (להלן: **מלחם**) במסגרת חקירה שהתנהלה כנגדו בשנת 2007. חקירה זו הובילה להרשעתו בת"פ (מחוזי חיפה) 6105/07.
מלחם הוא זה שקטל חיי 3 אזרחים וגרם לפציעתם של נוספים בתאריך 1.1.16 בתל אביב. בתאריך 8.1.16 חוסל מלחם במהלך ניסיון מעצרו ולאחר שפתח באש על הכוח שביקש לעצרו.
הבקשה הוגשה לפי ס' סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב - 2002 (להלן: **החוק**).
2. המבקשים הינם ערוצי תקשורת וחדשות שונים (ערוץ 10 - הכתב מר אלי לוי; ערוץ 2 - הכתב מר פוראת נסאר; ואתר החדשות YNET - הכתב מר גנאיים שעלאן).
3. כאמור לעיל, הבקשה נסובה אודות הליך שהתנהל כנגד מלחם בסוף שנת 2007 ותחילת שנת 2008.
כתב האישום הוגש בתאריך 18.7.07. בתאריך 14.1.08 הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו תוקן כתב האישום והוסכם כי יושט על מלחם עונש של 5 שנות מאסר וכן מאסר על תנאי.

בית המשפט אישר את ההסדר והשית על מלחם את העונש לעיל, היינו - 5 שנות מאסר החל מיום מעצרו וכן מע"ת.

אביא להלן את עיקר עובדות כתב האישום המתוקן -

בתאריך 5.7.07 בתחנת הסעה בצומת כרכור, תקף מלחם חייל בכך שהיכהו האגרופים בבטנו, היכהו בראשו, הפילו לארץ וניסה למשוך ממנו את נשקו מסוג M-16. במהלך המאבק, נקרעה רצועת הנשק והחייל נפל על הארץ. מלחם נטל את הנשק וכוונו לעבר החייל. החייל, שנאבק במלחם, הצליח להתגבר על האחרון וזה נמלט מהמקום. בגין מעשים אלה הורשע מלחם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה וכן ניסיון שוד.

לאחר מעצרו של מלחם, בתאריך 6.7.07 ובעת שנחקר בתחנת המשטרה, תקף מלחם את אחד השוטרים בכך שנצמד לגופו של האחרון וניסה לשלוף את אקדחו. בתגובה, השתלטו על מלחם השוטר שאת נשקו ביקש מלחם לחטוף וכן שוטר נוסף. הנאשם הורשע בגין מעשה זה בעבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות.

בהמשך אותו יום, הוצא מלחם לביצוע שחזור. בשעה שמלחם ישב ברכב משטרה, הוא התנפל על שוטר שישב ברכב, לפת את השוטר בצווארו וחנק אותו, עד שאותו שוטר וכן שוטרים נוספים השתלטו עליו. בשל מעשה זה הורשע מלחם בעבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות.

4. הרשעתו של מלחם באה בטרם שמיעת ראיות ולכן התיעוד (החזותי והקולי) של חקירותיו לא הוגש לבית המשפט.

5. כפי שהובהר על ידי ב"כ המשיבה, במסגרת חקירתו של מלחם בוצע התיעוד החזותי/הקולי שלהלן:

א. הקלטה (שמע בלבד) של חקירתו מתאריך 6.7.07. מדובר בחקירה במהלכה ניסה מלחם לחטוף את נשקו של אחד מהשוטרים, כפי שצוין לעיל.

ב. תיעוד וידאו של חקירת מלחם מתאריך 11.7.07.

ב"כ המשיבה ציין כי בתיק החקירה קיימת קלטת אודיו "ישנה" וכן דיסק מחשב "ישן". המשיבה לא ידעה למסור (ולו לנוכח לוח הזמנים שבה נשמעה הבקשה והעובדה כי המדיות לעיל כבר אינן בשימוש יומיומי) איזה מידע אגור בקלטת ובדיסק לעיל. משכך, החלטתי שלהלן תתייחס רק לתיעוד חקירותיו של מלחם שצוין לעיל - היינו, תיעוד חקירתו של מלחם מתאריך 6.7.07 (שמע); ותיעוד חקירתו של מלחם מתאריך 11.7.07 (וידיאו). הדיסקים בהם מתועדות חקירות אלה הועמדו לרשותי.

6. טענת המבקשים הינה פשוטה. הפיגוע בו היה מעורב מלחם זעזע מדינה שלמה. מדובר במי שרצח 3 אזרחים ופצע נוספים במסגרת הפיגוע מתאריך 1.1.16. לאחר מכן, נערך אחריו מרדף בהיקף נרחב ביותר כשבמהלך תקופה זו ציבור רחב חשש מפני פיגועים נוספים שהלה יבצע. נסיבות ביצוע אותו פיגוע לא התבררו עד תום ועדיין נותרו שאלות פתוחות - הן בנוגע לפיגוע (הרקע שהוביל למעשיו, מצבו בעת הפיגוע; ועוד) ושאלות אלה מתקשרות לאירוע משנת 2007.

נטען, כי על פני הדברים שני האירועים (הן זה משנת 2007 והן זה משנת 2016) בוצעו על רקע דומה - בין אם מדובר ברקע לאומני, בין אם מדובר ברקע נפשי, ובין אם מדובר ברקע משולב. משכך, קיים אינטרס ציבורי בחשיפת עברו - לא רק הפלילי במובנו הצר (נתונים שניתן לדלות מתיק בית המשפט בכתובים), אלא גם בהקשר הרחב יותר - רקע עליו ניתן ללמוד מהאופן בו התנהג במהלך חקירותיו בשנת 2007. הדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח התנהלותו של מלחם במהלך חקירתו (תקיפת השוטר וניסון חטיפת הנשק), כפי שתועד (באופן חלקי) בקלטת השמע של חקירתו מתאריך 6.7.07.

זאת ועוד, נטען כי פרסום חקירותיו של מלחם, ובכלל זאת האופן בו השיב לשאלות חוקריו, עשוי לשפוך אור על מצבו הנפשי אז. פרסום חקירותיו של מלחם והאופן בו התנהל במהלך החקירות עשוי אף לשפוך אור על שינויי גרסאותיו - בהן פסח על שתי הסעיפים ומסר הן כי ניסה לחטוף את הנשק מהחייל על רקע מות בן דודו; הן כדי לרצוח את החייל; והן ממניע כלכלי (מכירת נשקו של החייל). שינוי הגרסאות נוגע גם למצבו הנפשי - ונתונים אלה ניתן יהיה לקבל בעיקר מהתיעוד הקולי והחזותי ומשכך יש חשיבות להתרשמות הבלתי אמצעית שרק תיעוד זה יכול להביא.

כמו כן, לנתונים אלה ייתכן ויש קשר להחלטות שונות שהתקבלו על ידי הרשויות השונות - אם בהקשר להחלטה אודות הגשת כתב אישום שלא בעבירות ביטחון; ואם אודות ההחלטה שלא לקחת את הנשק אותו החזיק אביו של מלחם וששימש את מלחם במהלך הפיגוע בשנת 2016 שבוצע לאחרונה.

המבקשים היו מודעים לכך כי פרסום תיעוד חזותי או תיעוד שמע של חקירה הוא חריג לכלל, אך טענו כי במקרה דנן, מעבר לעניין הציבורי הניכר שיש בפרסום התיעוד, לא מתקיים כל שיקול נוגד - היינו, אין מדובר בהליך שעדיין מתנהל ומשכך פרסום התיעוד לא תפגע באינטרס ממשי שיכול להביא לדחיית הפרסום.

7. מנגד, מסר ב"כ המשיבה כי אין במקרה דנן כל מקום לחרוג מהכלל הקבוע בס' 13 לחוק והוא - איסור פרסום.

ראשית, הפנה ב"כ המשיבה לרציונל העומד בבסיסו של האיסור והוא הרצון להותיר את מהלכה של החקירה בגדרו של ההליך המשפטי. תיעוד החקירה נועד בראש ובראשונה לצורך ההליך המשפטי ועל כל נחקר להניח כי תיעוד חקירתו ישמש אך לצורך ההליך המשפטי ולא מעבר לכך.

שנית, נטען כי משלא התקבלה הסכמת משפחתו של מלחם לפרסום, אין מקום לעשות זאת. בהקשר זה נטען כי המשיבה פנתה לבא כוח אביו של מלחם, אך חרף פניות רבות אל האחרון, עד למועד הדיון לא התקבלה תגובה עניינית. ב"כ אביו של מלחם אף טען במסגרת אחת מהתשובות שנמסרו לב"כ המשיבה (לאחר מספר תשובות במסגרתן ביקש לדחות את מתן התגובה), כי הוא אינו מייצג את האב במסגרת הליך זה. עוד נטען, כי ניסיונות המשיבה ליצור קשר עם האב באופן ישיר העלו חרס.

עוד טען ב"כ המשיבה, כי המתלון (החייל) ביקש שחקירותיו של מלחם לא יפורסמו וזאת משום שהוא מנסה להשתקם מהטראומה אותה עבר.

8. בהקשר לעמדת משפחת מלחם ועמדת המתלון, טענו המבקשים כי אין בעמדות אלה כדי להוות שיקול של ממש. ככל שהדברים נוגעים לאי הבאת עמדת משפחתו של מלחם - עולה בבירור כי אביו של מלחם ניסה (באמצעות בא כוחו) להתחמק ממתן עמדה ואף לא טרח להתייבב לדיון, הגם שעל פני הדברים היה מודע לקיומו. זאת ועוד, גם אם נניח שאביו של מלחם מתנגד לפרסום הקלטות, משקל התנגדות זו, לנוכח כלל השיקולים התומכים בפרסום, שולי.

לעניין עמדת המתלון (החייל) נטען, כי לאחר הפיגוע שהתרחש בתאריך 1.1.16, התראיין המתלון מספר פעמים בכלי התקשורת. בהקשר זה הוגשו מספר פרסומים. לכן, לא יהיה בפרסום חקירותיו של המתלון - בהם המתלון כלל אינו מצולם וגם שמו ופרטיו המלאים (שממילא פורסמו) אינם מוזכרים - כדי להביא לכל פגיעה של ממש בו.

9. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש מקום לאשר את פרסום תיעוד חקירותיו של מלחם - מתאריך 6.7.07 (תיעוד שמע) ומתאריך 11.7.07 (תיעוד וידיאו).

סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, קובע כי: **"המפרסם תיעוד חזותי או קולי של חקירה, כולו או חלקו, בלא רשות בית משפט, דינו - מאסר שנה..."**.

ס' 13 קבע כלל של איסור פרסום. התרת הפרסום הינה החריג לכלל ועל מבקש ההיתר לשכנע כי מתקיימות נסיבות המצדיקות חריגה מכלל זה (ע"פ 10994/08 מ"י נ' תורג'מן, 14.5.2009; בש"פ 4275/07 רשות השידור נ' מ"י ורומן זדורוב, 17.9.07; ע"פ 5127/11 רשות השידור נ' רוני רון ואח', 10.10.11).

תכליתו העיקרית של ס' 13 הינה: **"... למנוע, בגבולות הראויים, הוצאת הנחקר מד' אמותיו של חדר החקירה אל כיכר השוק. היחשפות הנחקר, בתמונתו ובקולו, שקולה כמתן היתר לכול להציץ אל הנחקר ברגעי שפל ובזיון, ועתים במלוא עליבותו"** (ע"פ 5127/11 לעיל).

יחד עם זאת, סבורני כי במקרה דנן משקלם של השיקולים התומכים בפרסום גובר על הכלל לעיל.

כאשר שוקלים זה מול זה, מחד, את הערכים המוגנים העומדים בבסיסו של ס' 13 ושצוינו לעיל; ומנגד, את עקרון פומביות הדין, את זכותו של הציבור לדעת ואת עקרון השקיפות של הרשויות הציבוריות, יש ליתן - במקרה דנן - עדיפות לשיקולים האחרונים.

בעניין תורג'מן צוין בהקשר זה כי:

"שיקול הדעת בנוי בעיקרו על מתן משקל יחסי ראוי לערכים המוגנים שברקע סעיף 13 לחוק, בצד הערכים הכלליים הנוגדים שיש לתת להם את משקלם - הם. נקודת האיזון היא המכריעה אם יינתן היתר פרסום במקרה נתון. נקודת האיזון בנויה על איזון ערכי-עקרוני, בצד איזון קונקרטי הנסמך על נסיבותיו הספציפיות של המקרה". (פסקה 42).

בענייננו, אין מחלוקת אודות העניין הציבורי הנוגע למלחם. מדובר במי שנטל את חייהם של 3 אנשים חפים מפשע והביא לפגיעתם של אחרים. מכיוון שהוא לא הובא לדין, יש המעלים שאלות לגבי הרקע לאותו מעשה. העובדה כי בעבר הורשע מלחם באירוע שעל פני הדברים נסיבותיו היו דומות, ולו באופן חלקי, מחזקת ומחדדת את השאלות שניתן להעלות בנדון.

אכן, ניתן לטעון כי מרבית נתוני ההליך משנת 2007 פרוסים גם כיום בפני כל המבקש לעיין בתיק. מדובר בהליך שהתקיים בדלתיים פתוחות ופרוטוקול ההליך פתוח לעיונו של הציבור. ועדיין, קיים ערך מוסף בתיעוד החזותי והקולי של חקירותיו. הדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח העובדה שמעבר לתקיפת החייל, במהלך חקירתו של מלחם מתאריך 6.7.07, הוא תקף את החוקר וניסה לחטוף את נשקו (נומרטור 01:29:20 ואילך בדיסק). במילים אחרות, אין מדובר "רק" בתיעוד חקירה אלא בתיעוד אחד מהמעשים בגינם הורשע. זאת ועוד, צפייה והאזנה לחקירות יכולה להעיד, ולו במשהו, על אופיו ואישיותו של מלחם - נתונים שקשה להפיק, מטבע הדברים, מהכתובים.

נתתי דעתי לטיעונה המרכזי של המשיבה והוא, כי תיעוד החקירה צריך להישאר במסגרת ההליך המשפטי לבל יורתעו נחקרים בכוח. ואולם, אין מדובר במקרה בו נחשפים רגעים רגישים ואינטימיים של נחקר באופן חריג ויוצא דופן.

שיקול נוסף הוא כי ההליך משנת 2007 הסתיים ולכן פרסום החומר המבוקש לא יביא לפגיעה כלשהי בהליך.

עוד נתתי דעתי לעמדת משפחתו של מלחם. עולה, כי אביו של מלחם היה מודע לעצם קיומו של ההליך באמצעות בא כוחו. חזקה על בא כוח האב שידע את מרשו בנדון. בחירתו של האב שלא להתייצב לדין ולא להביא את עמדתו מדברת בעד עצמה ומשמעותה הברורה היא רצון להימנע מהצגת תגובה עניינית. צודקות המבקשות בטענה כי לנוכח כלל נתוני המקרה גם אם אניח שמשפחתו של מלחם מתנגדת לפרסום - משקל התנגדות זו אינו יכול להוביל לדחיית הבקשה.

ככל שהדברים נוגעים לעמדת המתלונן (החיל) - אכן, ניתן להבינה. אולם לנוכח העובדה שפרטיו אינם מוזכרים בחקירות שפרסומן מבוקש ומשום שפרטיו פרסומו לאחרונה ללא קשר לבקשה שלפני כיום, הרי שלא אוכל ליתן משקל של ממש לבקשתו.

12. סוגיה אחרונה נוגעת לגורם אשר יעביר למבקשים את הדיסקים הרלוונטיים. עולה, על פני הדברים, כי המבקשים לא מחזיקים בידיהם את הדיסקים. בד"כ בקשות לפי ס' 13 לחוק מוגשות לאחר שהראיות המתעדות את חקירות הנאשמים הוגשו כראיות לבית המשפט. במקרה דנן, לא הוגש התיעוד כראיה משום שההליך הסתיים בטרם שמיעת הראיות. לכאורה, ניתן היה להסתפק בהחלטה במסגרתה יותר הפרסום, כשלאחריה ימצאו המבקשים את הדרך להשגת הדיסקים בכוחות עצמם. יחד עם זאת, סבורני כי יש לקבל את עמדת המבקשים בהקשר זה, שטענו כי משהוגשו הדיסקים לעיוני במסגרת בקשה זו, הרי שלבית המשפט יש את הסמכות להורות למשיבה למסור למבקשים את הראיות; וכי אין מקום לאבחן בין המקרים ה"רגילים" לבין המקרה דנן. זאת ועוד, נזכור, כי המשיבה מחזיקה בדיסקים לא כרכושה שלה אלא כנאמן הציבור. כפי שצוין לעיל ההליך התקיים בדלתיים פתוחות וסיום ההליך טרם שמיעת הראיות הינו נתון "טכני" שאינו אמור, לטעמי, לשנות לעניין מסירת החומר המבוקש. לכן, אני מורה למשיבה למסור למבקשים עותק משני הדיסקים הרלוונטיים.

13. סוף דבר, אני מאשר את פרסום חקירותיו של מלחם מהתאריכים 6.7.07 ו 11.7.07. כמו כן, תמסור המשיבה למבקשים עותקים (דיסקים) של החקירות לעיל.

14. המזכירות תפקסס החלטה זו לצדדים + תוודא טלפונית קבלת ההחלטה.

המשיבה תדאג לאסוף את החומר שהוגש לעיון.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"ו, 18 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

חתימה גראפית משתמש חותם בפועל